

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'ECONOMIA I COMPETITIVITAT

11218

Instrucció del director general d'Indústria i Energia per la qual s'estableixen pautes d'actuació en l'execució i la inspecció de les instal·lacions elèctriques de baixa tensió dins l'àmbit territorial de les Illes Balears

La Direcció General d'Indústria i Energia –en endavant, DGIE– rep consultes sobre diferents aspectes de l'execució de les instal·lacions elèctriques de baixa tensió i altres aspectes formals relatius a la inspecció periòdica d'aquestes.

El Reial decret 842/2002, de 2 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament electrotècnic per a baixa tensió (REBT 2002) deroga el Decret 2413/1973, de 20 de setembre, pel qual s'aprovà l'anterior Reglament de 1973 (REBT 1973), i hi introdueix modificacions i novetats.

Durant el temps que el REBT 2002 ha estat en vigor, han sorgit dubtes quant a la seva aplicació i interpretació i diferències de criteri entre els col·lectius professionals i el personal al servei de l'Administració que du a terme tasques relacionades amb les instal·lacions elèctriques en baixa tensió. D'altra banda, s'han publicat edicions de la GUIA-BT prevista en l'article 29 del Reglament, cosa que també ha generat incertesa quant a la seva vinculació i continguts.

L'article 23 del REBT 2002 estableix que les prescripcions fixades en el Reglament tenen la condició de mínims obligatoris, en el sentit de l'article 12.5 de la Llei 21/1992, d'indústria. A més, preveu el compliment d'aquests mínims per aplicació de tècniques de seguretat equivalents, sempre que s'adoptin mesures alternatives que presentin, almenys, un nivell de seguretat equiparable a les reglamentàries. D'altra banda, l'article 24 del Reglament preveu excepcions en aquells casos en què sigui materialment impossible el compliment de determinades prescripcions reglamentàries, cas en què s'han d'adoptar mesures de seguretat alternatives, les quals no poden rebaixar els nivells de protecció reglamentaris.

Pels motius exposats, el director general d'Indústria i Energia va sol·licitar assessorament a la Plataforma per a la Seguretat de les Instal·lacions Elèctriques, creada mitjançant la Resolució del vicepresident econòmic, de Promoció empresarial i d'Ocupació de 23 d'octubre de 2012 (BOIB núm. 169, de 15 de novembre de 2012).

La Plataforma, en la reunió de dia 19 de desembre de 2012, després de l'anàlisi i l'estudi efectuats per la seva Comissió Tècnica, va acordar elevar al director general d'Indústria i Energia la proposta d'acords sobre aquestes qüestions que ara es recull en aquesta Instrucció.

En primer lloc, la Instrucció interpreta la ITC-BT-10 i estableix, en l'apartat 2.2, que la previsió de potència en un habitatge no ha de ser inferior a 5.750 W a 230 V, amb independència de la potència a contractar per cada usuari, que dependrà de la utilització que faci de la instal·lació. D'altra banda, en l'apartat 2.1.2 estableix que per als habitatges amb previsió d'utilització d'electrodomèstics superior a la electrificació bàsica o amb previsió de sistemes de calefacció elèctrica o de condicionament d'aire, o amb superfície superior a 160 m², s'ha de preveure un grau d'electrificació elevada no inferior a 9.200 W. Ara bé, en el territori de les Illes Balears assistim cada vegada amb més freqüència a la rehabilitació d'edificis per a convertir-los en edificis d'habitatges i també es fan noves edificacions dissenyades amb paràmetres més ajustats a les actuals necessitats socials. La superfície d'aquests habitatges o bé no sol superar els 50 m² o bé disposa d'un únic dormitori, per tant, s'entén que han de tenir una interpretació específica.

En segon lloc, l'apartat 3 de la ITC-BT-15 "derivacions individuals" estableix que, a més dels conductors de fases, neutre i protecció, s'ha d'incloure el fil de comandament per possibilitar l'aplicació de diferents tarifes. S'indica que aquest fil ha de ser de color vermell i amb una secció de 1,5 mm². La principal aplicació d'aquest fil és actuar sobre l'ICP dels subministraments que compten amb tarifa nocturna. Ara bé, el desenvolupament tecnològic aplicat als equips de mesura en els últims anys i, en concret, la nova generació d'equips de telemesura que instal·len les empreses distribuïdores d'energia elèctrica a les Illes Balears, fan innecessari disposar d'aquest conductor ja que el rearmament d'aquests nous comptadors es produeix amb l'obertura de l'interruptor general de la instal·lació interior i, d'altra banda, la funció de control de potència es fa des d'aquests equips de mesura.

Ens trobaríem, doncs, davant un supòsit del que preveu l'article 23.3.b) del REBT 2002, en el sentit que la tecnologia que incorporen els actuals equips de mesura fa innecessari el conductor vermell previst en el REBT 2002.

En tercer lloc, tracta una qüestió que pot afectar les instal·lacions executades en el marc reglamentari anterior al REBT 2002 i que, per tant, té a veure amb les inspeccions periòdiques d'aquestes instal·lacions.

L'actual REBT 2002 estableix, en l'apartat 2.1 de la ITC-BT-25, que els interruptors diferencials han de tenir una intensitat nominal superior o igual a la de l'interruptor general. Una primera aplicació interpretativa d'aquesta qüestió, que és la que es fa fins ara, és suposar que aquest interruptor diferencial queda protegit quan la seva intensitat nominal és igual o superior a la suma de les intensitats nominals dels interruptors dels circuits que pegen d'aquest. Ara bé, alguns d'aquests circuits alimenten receptors fixos amb potència màxima identificable i, per tant, amb intensitats nominals que poden ser inferiors a la de l'interruptor magnetotèrmic que protegeix el circuit. En canvi, altres circuits alimenten receptors indeterminats (preses de corrent, etc.) que no permeten anticipar la intensitat del corrent en aquests circuits. Per tot això, i sempre d'acord amb l'article 23.3 b) del REBT 2002, pot considerar-se com a mesura de seguretat equivalent que l'interruptor diferencial està protegit sempre que la suma d'intensitats nominals dels receptors fixos (enllumenat, aire condicionat, motors, etc.) més la intensitat nominal de les proteccions de circuits amb receptors indeterminats és inferior a la intensitat nominal de l'interruptor diferencial.

En quart lloc, tracta d'una altra qüestió relativa a instal·lacions executades en el marc del REBT 1973 i que estan sotmeses al règim d'inspecció periòdica.

Es tracta de locals de pública concurrència en què el subministrament de socors té una potència inferior al 15 % de la contractada, però en què la font d'energia complementària alimenta els serveis de seguretat de l'establiment, part dels receptors d'enllumenat i altres que es consideren necessaris en el disseny de la instal·lació, si bé algun d'aquests elements són autònoms o disposen d'altres fonts d'energia complementàries.

En relació amb aquesta qüestió, cal apuntar que el REBT 1973 presenta la contradicció següent:

L'article 13.b) estableix com a subministraments complementaris:

Subministrament de socors $\leq$ 15% de la potència contractada
Subministrament de reserva $\leq$ 50% de la potència contractada
Subministrament duplicat $\geq$ 50% de la potència contractada

L'article 14 estableix en el darrer paràgraf que:

Els consums mínims obligats per l'abonat que disposi de subministrament complementari han de ser, amb relació al subministrament normal, els següents:

50 % per al doble subministrament
25 % per al subministrament de reserva
15 % per al subministrament de socors

De tot això es pot concloure que allò que estableix l'article 13 és erroni, si bé des del punt de vista de la seguretat pot considerar-se correcte, en les instal·lacions executades d'acord amb el REBT 1973, un subministrament complementari inferior al 15 % de la potència contractada, sempre que en el projecte de la instal·lació es justifiqui que la seva potència era suficient per alimentar els serveis de seguretat no autònoms i els receptors que es considerassin necessaris a l'efecte de la continuïtat del subministrament.

En darrer lloc, en la mateixa reunió de la Plataforma es varen prendre altres acords que, a diferència dels anteriors, poden considerar-se bàsicament formals i els enunciats dels quals són: indicació del nombre de CUPS en les actes d'inspecció dels OCA, en la inspecció periòdica d'un OCA, comprovació del CNAE d'una activitat amb allò que figura en els contractes de subministrament elèctric, inspeccions periòdiques parcials.

Per tot el que ha estat exposat, aquesta Instrucció és necessària per determinar les interpretacions, les tècniques de seguretat equivalent i les sol·licituds d'excepció al REBT 2002.

INSTRUCCIÓ

1. Previsió de potència en la instal·lació elèctrica d'habitatges de superfície reduïda amb instal·lació de calefacció mitjançant bomba de calor

Els habitatges amb superfície inferior a 50 m², en previsió de sistemes de climatització o calefacció (elèctrica), poden mantenir un grau d'electrificació bàsica, és a dir, de 5.750 W o 7.360 W.

2. Conductor vermell d'1,5 mm² en les derivacions individuals

No és necessari instal·lar el conductor vermell a les instal·lacions de baixa tensió a les Illes Balears.

3. Càlcul d'intensitats nominals en diferencials en instal·lacions anteriors al REBT 2002

Es considera que en instal·lacions anteriors al REBT 2002 el diferencial està protegit si la suma d'intensitats nominals de receptors fixos

(enllumenat, aire condicionat, motors, etc.) més la intensitat nominal de proteccions de circuits amb receptors indeterminats (endolls, etc.) és inferior a la intensitat nominal del diferencial, sempre que hi hagi un projecte o esquema elèctric subscrit per un tècnic titulat competent o una empresa instal·ladora habilitada, en funció del tipus d'instal·lació.

4. Subministraments complementaris

S'han de considerar correctes els subministraments complementaris amb potència inferior al 15 % de la potència contractada en instal·lacions antigues, sempre que en el projecte de la instal·lació es justifiqui que la seva potència era suficient per alimentar els serveis de seguretat no autònoms i els receptors que es considerassin necessaris a l'efecte de continuïtat del subministrament.

5. Dades administratives en inspeccions per organisme de control (OCA)

5.1. En les actes d'inspecció dels OCA s'ha d'incloure el número de CUPS del contracte de subministrament elèctric.

5.2. Quan un OCA dugui a terme la inspecció d'una instal·lació de la qual no es disposa de la corresponent documentació tècnica, ha de comprovar si l'ús real es correspon amb el CNAE del contracte de subministrament –si aquesta dada figura en el contracte o rebut–, i si la potència instal·lada o demandada es correspon amb la contractada. En cas negatiu, d'acord amb l'apartat 6.2 de la ITC-BT-05 del REBT 2002, aquesta situació ha de figurar com a defecte greu.

5.3. D'acord amb l'Informe de la CNE 62/2010 de 15/04/2010, en el qual es considera que no s'incompleix l'article 79.3 del Reial decret 1955/2000, en el cas d'instal·lacions de locals de distints usuaris o explotadors ubicats dins aeroports, ports, estacions de viatgers o mercats que s'alimenten d'un únic subministrament per al complex, no resulta adequat condicionar la inspecció de la instal·lació del local particular a la inspecció periòdica de la resta del complex. L'organisme de control ha de comunicar a la DGIE aquests casos, juntament amb les dades del titular del complex i el domicili de notificació, o CUPS del contracte de subministrament perquè l'Administració li requereixi acreditar que disposa de certificat d'inspecció periòdica de la instal·lació elèctrica en vigor.

5.4. Els organismes de control, en els documents d'inspeccions no reglamentàries, han d'indicar de forma clara i fàcilment perceptible que aquestes no són equivalents, substitueixen ni tenen els mateixos efectes que les reglamentàries, inicials o periòdiques.

Palma, 16 de maig de 2013

El director general d'Indústria i Energia

Jaime Ochogavía Colom

